

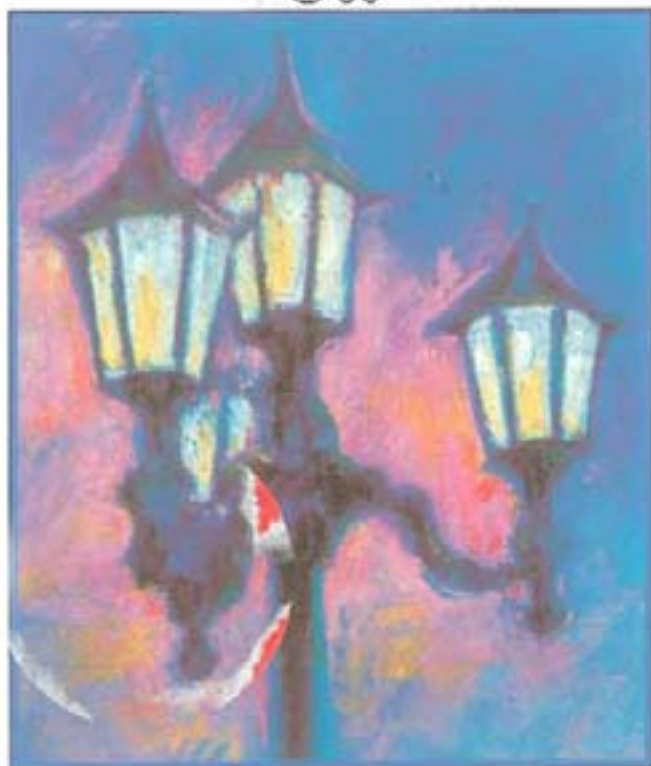
Soledad Puértolas

GECE SÜRÜYOR

1989 PLANETA ÖDÜLÜ

♥
CAN

ROMAN

İspanyolca aslından çeviren
YILDIZ ERSOY CANPOLAT

Soledad Puértolas
GECE SÜRÜYOR

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

Yayın Yönetmeni
İlknur Özdemir

Yayına Hazırlayan
Pınar Savaş

Dizgi
Gelengül Çakır

Düzeltili
Fulya Tükel

Montaj
Mine Sarıkaya

Kapak Düzeni
Semih Özcan

İç Baskı
Eko Basımevi

Kapak Baskı
Çetin Ofset

Cilt
Eko Ofset

1. basım: 2003

ISBN 975-07-0329-4

© Soledad Puértolas, 1989 / RDC Agencia Literaria S. L. /
Akcakalı Telif Hakları Ajansı / Can Yayınları Ltd. Şti. (1999)

Soledad Puértolas GECE SÜRÜYOR

ROMAN

İspanyolca aslından çeviren
YILDIZ ERSOY CANPOLAT

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ

Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

SOLEDAD PUÉRTOLAS'IN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI

SENYORA BERG / roman
GECE SÜRÜYOR / roman

Soledad Puértolas, 1947 yılında, İspanya'da Zaragoza'da doğdu. Şimdi Madrid'de yaşıyor. değişik dergilerde öykü ve eleştiri yazıları yayınladıktan sonra, art arda romanları çıkmaya başladı. *Senyora Berg*, İspanyol Edebiyatı'nın en önemli psikolojik romanları arasında yer aldı. Yazarın İspanya'nın en prestijli ödülü olan *Planeta Ödülü*'nü de kazandığı *Gece Sü-rüyor* dışında, *Puértolas*'ın ayrıca yayınlanmış bir özyaşam-öyküsü ve *Anagrama Ödülü*'nü kazandığı bir deneme kitabı var.

Annemle babama...

1

GEÇEN YAZ yaşamımın en uzun tatilini Doğu'da yaptım. Sorumluluklarımdan ve görevlerimden kurtulduğum ve yaşamın sunabileceği zevklerden yararlanmaya tümüyle hazır olduğum bu tatil ayını, yaz tatilini nasıl geçireceğime karar vermeyi bir türlü beceremem. Bu özgürlüğü ele geçirmem de pek kolay olmadı, epeyce bocaladım çünkü tek sorumluluğum koca bir ay boyunca ara verdiğim işim değil. Ablam Raquel yıllar önce evlendiğinden beri tüm kırgınlıklarını en olmayacak zamana saklayan, yaz tatili işini hale yola koymak söz konusu olunca benim daha kapıdan çıktığımı görür görmez insanı allak bullak eden, terk edilmiş bir yüz ifadesi takınan annemle babamın sorumlulukları da benim üzerimde. Belki bir daha dönmeyeceğimden korkuyorlar, ki bu çok saçma ve fazla abartılı olurdu, belki de konuşmalarını ya da suskunluklarını açığa vurabilecekleri havayı bulamadıkları için uzaktan uzağa imdat ister gibi bana yalvaran bir bakış fırlatıyorlar. Ne olursa olsun ben bunu bir erteleme dilekçesi gibi yorumluyorum: Onları henüz bırakmamamı, yalnız yaşamaya alışmaları için kendilerine biraz zaman tanımamı, sonuç olarak gece olma-

dan eve dönmemi ve hiçbir karar almadan, hiçbir değişikliğe girişmeden birkaç ay daha, birkaç yıl daha bu durumu sürdürmemi istiyorlar. Ablam Raquel'den on iki yıl sonra doğmuşum ve çocukluğum, annemle babamın sürekli olarak bana özenle bakmalarını gerektiren bir sürü hastalıkla geçmiş, bu yüzden beni her an korumak zorunda oldukları zayıf ve hassas bir kimse olarak görürler. Bana kol kanat geldiklerini hissetmek hoşlarına gidiyor, ama bilinçlerinin bir köşeciğinde bir şeyler, oyunun bir süre önce tersine döndüğünü söylüyor olmalı. Yapabildikleri tek şey, korku ile sitem arasında gidip gelen bakışlarının arkasında gizlenen kuşkularını susturmaya çalışmak.

Aslında birkaç yıldan beri Gisela von Rotten sayesinde yazlık sorunları çözümlenmişti. Gisela her yıl haziran ayının gelmesiyle başlayan erkenci yakınmalardan ve yazın en iyi zamanını kaçırma korkularından bıkararak, inisiyatifi eline aldı. Annemle babamın El Arenal'de, körfeze bakan, beyaza boyalı ahşap taraçalı bir dairesi var. Denizi ve yeşil tepeleri, her şeyin üzerine yağın yağmuru izledikleri taraçaları hoşlarına gidiyor. Şemsiyelere çarpan suyun tatlı tıkırtısıyla yarattığı ıslaklıktan ve her biri kendi köşeciğinde bir parça özerk ve hemen hemen bağımsız yaşayan her zamanki dostlarıyla buluşmaktan hoşlanıyorlar. Burası tümüyle uyum içinde oldukları tek yer ve bu ellerinden alınacak olsa, onları birbirlerinden ayıran mesafe tehlikeli bir biçimde büyür. Sorun, yalnız başlarına gidememeleri, evi düzene koyacak ve bir parça onlarla ilgilenecek birisine ihtiyaç duymaları; birkaç yıl önce Gisela onlara eşlik etmeyi önerdiği zaman hepimiz rahat bir soluk aldık. Onu sürekli meşgul eden dost çevresinden

kendiliğinden koparak, annem ve babamla ilgilenmeye karar verdi.

Gisela'nın, belki de hiç kimse çok iyi bilmediği için bana hiçbir zaman tam olarak anlatılmamış tuhaf bir öyküsü var. Almanya'dan İspanya'ya gelip yerleşen babası adına, dedeme, benim de hiçbir zaman ne olduğunu öğrenemediğim büyük bir şükran borcu duyuyor. Her neyse, Von Rotten ailesinin bizim ailemize bir borcu vardı. Ama asıl sır bu değil, gençliğinde başından geçen karanlık bir olaydı... Görünüşe bakılırsa çocukluğundaki en iyi dostu, öğleden sonralarını birlikte geçirdikleri komşusunun sağır dilsiz oğluymuş. Daha sonraları evlenmek istediklerini ailelerine söyledikleri zaman kesin bir yasaklamayla karşılaşmışlar. Daha sonra pek bilinmeyen bir şeyler olmuş: Bir kaçış ya da kaçırma, ama Gisela'nın babası evliliğe geri dönülmez bir kararlılıkla karşı çıkınca, delikanlının ailesi de ortalarda görünmez olmuş. Sonra delikanlının öldüğü, ölümünün de pek doğal olmadığı lafları dolaşmış. İntihar etmiş olması ya da kendisini ölüme terk etmesi söz konusu olabilirdi. Her neyse, bu öykü gerçek de, gerçek dışı da, abartılı da olsa Gisela'nın kişiliğine aykırı değildi. Yaşamı başkalarına yardım etmekle geçiyordu; en sevdiği sohbet konuları, insanlığın büyük sorunları, bencillik ve zenginlerin cimriliği ile ilgiliydi.

Annem ve babamla Gisela arasında kusursuz bir uyum vardı. Gisela'nın varlığı her alanda hissediliyordu. Babama günün oldukça büyük bir bölümünü dışarıda geçirecek bahane sağlıyordu. Babam zamanını limanda volta atarak ya da kendisi gibi evden kaçmış erkeklerle Denizcilik Kulübü'nde oturarak geçiriyordu. Denizin karşısında hafif bir yaşam solu-

ğu alabilen, evlerinde içmeleri yasak olan puroların dumanıyla sarılı, henüz yasak değilken midelerine tas tas kahve, konyak indiren bitkin ya da özlem dolu adamlardı bunlar. Annem özgürdü; eskiden beri özlediği, insanı bıktırarak denli yinelediği arzusu-na, babamın kıskançlığı yüzünden artık küllenmiş ve geçerliliğini yitirmiş isteklerine yanıt verecek olan özgürlüğüne kavuşmuştu.

Annemin özgürlüğü başlarda, evi mükemmel bir biçimde çekip çeviren Gisela'nın hareketlerini seyretmekle sınırlı kalıyordu. Bembeyaz ve her zaman katlanmış olarak askıya asılmış Portekiz malı havlular; en derin kıvrımının arasına sıcak su torbasını gizleyerek pike örtünün altında gecenin engellenemez nemini saklayan yatak çarşaflarının yerine serilen yeni yatak çarşafları, dört dörtlük hazırlanmış bir masa, Gisela yemek pişirmekten ve yeni şeyler yapmaktan hoşlandığı için her zaman sürpriz etkisi yaratan yemekler. Öyle ki, annem bakışlarıyla son bir denetimde bulunmak üzere evde Gisela'nın peşinden dolaşüyor ve öyle memnun kalıyordu ki sonunda bütün bu düzenin kendi eseri olduğu inancına vanyordu. Ama, evin dışında sergilediği ciddi görünüm yanında, babam gibi uçar, kaçık ruhlu olan annemin gerçek bir memnuniyet duymasının nedeni yalnızca bunlar değildi. Annemin en mutlu ânı, arkadaşlarıyla bir aperitif içmek için süslenip püslenip kokular sürünerek evden çıktığı zamandı.

Hepimizi çok sevindiren ve yaşamımızda doğal bir akış niteliğini kazanmış bu düzen geçen yaz altüst oldu. Çünkü Gisela bizden koptu. Onun cömertliğinden ve sunduğu rahatlıktan yoksun kalan kuşkusuz bizler olduk. Başlangıçta bir hayır işi olarak algıladığı annemlerin bu yaz tatili sorunu, onun için

giderek pek de çıkar gütmez olmayan renklere bürünmüştü. Son yıllarda, hiçbir şeyin değişmediğini göstermek ve görevlerini sürdürmek istiyormuş gibi El Arenal konusunu haziran ayının sonlarına doğru hep kendisi ortaya atıyordu ve planlarıyla ilgili olarak gösterdiği coşkuda yalnızca yardımseverliğin ve görev sorumluluğunun söz konusu olmadığı anlaşılıyordu; bize gösterdiği bu iyilikseverlik sayesinde kendi yaz tatili sorununa da bir çözüm yolu bulmuştu. Belki de annem ve babamla birlikte yaz tatilini geçirmek işini sonunda gönüllü ve keyifli bir hale dönüştürdüğü için, daha ciddi, belli bir özveri ve gerçek iyilikseverlik gerektiren yeni bir iş ortaya çıkınca bundan kolayca vazgeçebilmişti. Başka bir cephede kendisine ihtiyaç olduğunu hissettiği için El Arenal'deki evimizin rahatlığından ve küçük zevklerden vazgeçmişti. Kendisine özgü bir davranışla, benim düşüncelerimi söylememe bile fırsat bırakmadan durumu telefonla bildirdi.

Bir çocuğa, o kış bir trafik kazasında ölen çok yakın arkadaşlarının çocuğuna bakmak zorunda kalmıştı. Sorunlu bir çocuktur. Kuşkusuz söz konusu sorun uyuşturucuydu. Hiç kimse çocukla ilgilenmek istemiyordu, ama Gisela'nın aşırı bir enerjisi ve önu alınamaz bir görev duygusu vardı. Yitirilmiş bir dava olmadığını, sabır ve uğraşı gerektirdiğini söylemişlerdi ve Gisela da denemeye karar vermişti.

— En azından bir denemeli, dedi bana. Kardeş gibi sevdiğim anne ve babasının anıları için yapıyorum bunu.

Gisela'nın erkek ve kız kardeşleri saymakla biter mi? O zaten planını önceden yapmıştı, bu yüzden, tartışmak için değil de, beni bilgilendirmek için telefonla aramıştı. Herkesten önce bana söyle-

mek istiyordu. Çocuğun yatacağı kliniğe yakın bir ev –sanırım kendi parasıyla– kiralamıştı; her gün ziyaretine giderek onunla konuşmaya ve ona yardım etmeye hazırlanıyordu; uyuşturucu alışkanlığı olanların ailelerine verilen kurslara katılıyordu. O *uyuşturucubağlıları* demişti sanırım.

Ama şimdi çabalarından alaycılıkla söz etmenin, onları küçümsemenin sırası değil, özellikle de sonradan olan biteni bilen biri olarak. Önemli olan bunun benim bütün planlarımı altüst etmiş olmasıydı.

— Ne denli üzgünüm bilemezsin, dedi. Gerçekten üzgünüm. Annen ve babanla El Arenal'e gitmekten çok hoşlanıyordum, ama evi çekip çevirecek bir kadın bulmak çok güç olmaz senin için. Orada onlarla çok iyi zaman geçiriyordum, bu bir gerçek. Annenle benim çok iyi bir arkadaş grubumuz vardı.

Bunu ben de çok iyi biliyordum. Annem onları düşünmeye başlamıştı bile. Ama Gisela'ya, tedirgin olmamasını, bir çözüm yolu bulacağımı söylemekten başka çarem yoktu. Aklıma ilk gelen, onlarla El Arenal'e gitmekti. Kız kardeşim Raquel'i düşünmek söz konusu bile değildi. Beş çocuğu ve dayanılmaz kocasıyla zaten yeterince sorunu vardı. Yazlarını deniz kıyısında, boğucu sıcaklıkta bir ortamda, yakıcı güneş altında geçiriyorlardı, çünkü Alfonso denizaltı balıkçılığından sörf yapmaya dek tüm su eğlencelerine olan düşkünlüğünden vazgeçemezdi. Denizin sunduğu zevklere aşırı tutkun, evin sorunlarına ve çocuklarının eğlencelerine tümüyle ilgisiz olan Alfonso, planlarının değiştirilmesine ve hele hele ileri yaşlarının kimi densizlikler yapmalarına izin verecek kadar özgür kıldığı iki yaşlı insanın varlığına en ufak bir hoşgörüyü yaklaşamazdı, üstelik yaşları

gereği bu insanlara belli ölçüde saygı gösterilmesi gerekirdi. Planlarının altüst olmasından oldukça mutsuz olan annemle babamın bu berbat seçeneğe boyun eğdiklerini düşünsek bile –pek olası değil ya– Alfonso'nun denize bakan evine onları kabul etmeyi reddedeceğini biliyordum. Ama ben Alfonso'yu değil, Raquel'i düşündüm. Onca yükümlülüğünün üstüne bir de babamla annemi yükleyecek cesaretim yoktu doğrusu. Her şeye karşın, ailesinin kendisinden beklediği görevlere karşın, o da kendisini özgür hissedebilmeli, denize, ufka, güneşin batışına bakabilmeli ve acı, rahatlama ya da özlemle dolu bir ânu olabilmeliydi.

Her şey çok da dramatik değildi. Nasıl olsa yapacak bir işim, hiçbir planım, tatili birlikte geçireceğim hiç kimse yoktu. Her yaz kararsızlık içinde kalıyordum, ama o yıl düzenin altüst oluşu daha ciddi bir sorun yaratmıştı, çünkü tatil ayı karşımda yararsız, neredeyse göz korkutucu bir biçimde uzanıyordu: Ne bana sunulan özgürlüğü nasıl kullanacağımı biliyordum, ne de kiminle. Aylardır evli bir adamla, olayları daha da içinden çıkılmaz hale getiren bir politikacıyla olan bir aşk öyküsünü ya da serüvenini –artık ne dersenez ya da nasıl değerlendirirseniz– kendi kendime tartışıp duruyordum; kısacası bana ayıracak çok az zamanı olan, telefonları seyrek ve buyurgan bir adam; her zaman kaçamak ve doyurucu olmayan karşılaşmalarla sonuçlandığını bile bile onu sadakatle ve sabırla bekliyordum. Ama sonunda onu bir daha görmemeyi aklıma koymuş ve ona bir daha beni aramamasını söylemeyi kesin olarak kararlaştırmıştım, çünkü çoğu kez duygularla çelişse de, sonunda insan yeter demeli ve kesinlikle, akıyla sağduyusunu kullanarak bilinçli davranmalı.

Soledad Puértolas

GECE SÜRÜYOR

Madrid sıcaklığında geçirilecek bir yaz mevsiminin sıkıntısından kaçmak için çıkılan bir Doğu yolculuğu, kendi gerçeklik duygusunu da bir süreliğine bir yana atmak çabası içindeki *Aurora*'nın yaşayacağı olaylar zincirinin ilk halkasıdır. Kendini olayların akışına bırakmayı seven *Aurora*, kendi serüveninin izleyicisi olur. Hindistan'daki kolonyal tarzı bir otelde bir Hintliyle yaşayacağı aşk, daha sonra olacaklara dair bir ipucudur yalnızca. Aynı yerde tanışacağı bir İngiliz, bir Alman ve iki İspanyol'un da, hayatına neler katacağını düşünemez. Yaz biter, *Aurora* Madrid'e döner, ama öyküsü sürmektedir. Boğucu Madrid sıcaklığında, zamanın arka sokaklarından birinde kendisini çağıran bir ses duyar *Aurora*; rastlantılar yeniden ağını örmeye başlamıştır. Genç kadın kaderinin iplerini artık elinde tutmak ister, ancak... *Gece Sürüyor*, hem bir aşk hem de bir casusluk öyküsü. Çağdaş İspanyol edebiyatının en ilgi çekici adlarından biri olan *Soledad Puértolas*, bu romanıyla 1989 yılında, İspanya'nın en saygın ödülü olan *Planeta Ödülü*'nü almıştı.

Kapakdaki resim: SANDRO A. COLODEL

ISBN 975-07-0329-4

<http://www.canyayinlari.com>